

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXI-Nr. 988

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 28 martie 1969
4 pag. 25 bani

■ **Concurs pentru ocuparea unor catedre și posturi didactice** (pag. 2)

■ **În dezbateri - proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală** (pag. 3)

Vacanța de primăvară a adus cu sine și o activitate mai intensă la cercurile Casei pionierilor din Oradea

Discuție la masa rotundă cu profesori ai Liceului pedagogic „Gh. Șincai” din Blaj

VIITORUL ÎNVĂȚĂTOR ÎN FAȚA EXIGENȚELOR ȘCOLII MODERNE

Este prea lent procesul modernizării învățămîntului pedagogic • Psihologiei i se cere un loc mai important • Sînt necesare programe de cultură generală cu caracter specific, nu „adaptări” ale programelor liceului teoretic • Pericolul plafonării și căile evitării lui

Învățătorul este primul pion din biografia școlară a fiecărui individ. În arhitectura celor mai înalte și mai îndrăznește stadii, prima cărămidă o pune el. Dar în acest edificiu, intrarea „ampr-structurată” depinde inevitabil de calitatea materiei și, evident, a celui care a zidit-o. Se pune deci o întrebare imperioasă, de extremă acuitate: cum trebuie să fie învățătorul față de exigențele învățămîntului modern?

Am pus această întrebare unui grup de profesori de la Liceul pedagogic „Gh. Șincai” din Blaj, localitate despre care cunoașterea fiilor Jan Urban Janků spune că „este orașul unde mai înainte de toate țările în care se vorbește românește s-au alocat cele mai multe învățători românești. De aici pleacă deseori românii care se urcășug în Ardeal și în principalele dinare. Meritul Blajului în această privință nu se poate tăgădui”.

Am primit răspunsuri din care s-a conturat treptat, portretul învățătorului ca personalitate înzestrată cu o largă cultură generală de formă umană, intelectual devotat carierei didactice, pasionat de problemele psihologice ale universului copilăriei, legat cu trup și suflet de viața oamenilor din satul în care se află școala sa și continuator entuziast, evident, pe un plan superior, al tradițiilor de „tumișteri ai poporului”, profund ancorat în problemele generale ale vieții sociale, insuficient de desigur trează de a fi mereu informat „la zi” asupra celor mai noi aspecte ale profesiei sale.

Inevitabil, răspunsul la prima întrebare a declanșat-o pe a doua: în ce măsură liceul pedagogic reușește, prin actualele sale mijloace, să pregătească învățătorului o atare formație? Această întrebare a constituit punctul de plecare al discuției pe care o reproducem mai jos.

CUNOAȘTEREA ELEVULUI ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Procesul de învățămînt nu va putea fi redus niciodată la o relație de tip pur „cibernetic”, fie și numai datorită faptului că, puse în locul profesorului, mașinile de instruire nu asigură decât schema exterioră a actului de învățare — transmiterea de cunoștințe și verificarea cantitativă a însușirii lor de către elevi, fără a realiza unul din dezideratele esențiale ale muncii instructiv-educative: cunoașterea elevului.

Cunoașterea elevului este un fapt esențialmente uman, pentru că el presupune efectuarea unui fel de mișcare inversă, reconstituitivă, de la răspuns spre mediatorii psihici care au permis elevului să găsească și să formeze răspunsul la întrebarea dată. Ea nu se reduce la „fotografierea” reacțiilor și a conținutului de moment, ci reprezintă un proces distructiv de interpretare și explicare cauzală a performanțelor obținute de elevi și a resurselor conduitei lor.

Dar la ce servește cunoașterea elevului? O întrebare cu care ar fi trebuit, probabil, să și începem. Se știe doar că, împlinind vârsta de șapte (respectiv de șase) ani și dobîndind statutul de elev, copilul se angajează într-o activitate socială obligatorie. El trebuie să învețe. Iar profesorul, în virtutea statutului său de profesor, are obligația să-l învețe. Lucrurile par simple pentru că, în principiu, fiecare din cei doi factori e conștient de sarcinile ce-i revin. Și, totuși, practica școlară ne arată la tot pasul că, deși cele două condiții formale se respectă (elevul se așează în bancă și ascultă, profesorul se așează la catedră și explică), apar obstacole, eșecuri, oboseală, fenomene de negativism. Elevul ascultă, dar nu reține sau nu înțelege. Elevul știe „astăzi”, nu mai știe „mîine”. Elevul a fost „ieri” activ, dar „astăzi” este „absent”.

În calitatea lui de subiect al procesului instructiv-educativ, elevul reprezintă o realitate sui-generis, un complex de acțiuni, de atitudini și de stări, un sistem care nu numai că suportă „presiunea” curentului de informații și de influențe din afară, dar care și reacționează la acestea, operînd filtrări și selecții, fixînd anumite cunoștințe și uitîndu-le pe altele, angajîndu-se activ într-o problemă sau privînd-o, dimpotrivă, cu indiferență. Și intrucît întreaga muncă didactică-educativă prestată de profesor este destinată elevului, rezultă că e foarte important să știm cît mai exact ce anume se petrece în sfera acestuia din urmă, în procesul interacțiunii lui cu „materialul” transmis de profesor. Devine necesară o operație de diagnostic, menită să determine, ca și în medicină, starea diferitelor aparate și sisteme psihice puse în funcțiune de elev cu prilejul învățării.

La ora actuală, studiile de diagnostic psihic, avînd la bază baterii

de teste specializate pentru cercetarea atenției, memoriei, imaginației, inteligenței, aptitudinilor și personalității, cunosc o asemenea amploare, încît s-ar părea că nimic nu e mai simplu decît să aplici un set de probe etalonate și să prelucreezi statistic datele cantitative pentru a descoperi „misterele” gândirii, motivației sau preferințelor unui om sau unui grup de oameni. Și totuși, rezultatele obținute pe această cale nu ne-au permis încă să precizăm ce trebuie făcut pentru ca atenția, memoria și gândirea cuiva, în speță a elevului, să-și amelioreze structura și să funcționeze mai eficient.

Sondarea aptitudinilor elevilor prin investigări pe care le-am denumit de tip „secțional” dispune de o anumită rigurozitate grație operației de cantificare meticuloasă a datelor și numărării mare de „subiecți” ce pot fi supuși testării în aceeași unitate de timp. Cu toate acestea, concordanța datelor cu realitatea psihologică a elevului, rămîne foarte relativă. Din multe motive. În primul rînd pentru că elevul și situația de învățare în care îl examinăm sînt fenomene extrem de mobile și de variabile.

Și atunci, ce surprindem printr-o probă administrată la un moment dat? Mulți înclină să creadă că tocmai fondul acela primar nefectat de învățare, unde zac „comorile” ascunse ale intelectului: înclinațiile, înzestrările, vocațiile, inteligența. O analiză mai atentă a elevului plasat în situația de învățare ne arată însă că opoziția inteligentă-cunoștințe este falsă. Putețile intelectuale ale elevului reprezintă întotdeauna un fenomen cu dublu sens: a) ceea ce poate elevul singur și b) ceea ce poate el în condiții de sprijin și ajutor din partea profesorului. Momentul al doilea este, aici, esențial, deoarece ceea ce poate elevul astăzi în condiții de ajutor mîine va putea să execute singur. Cunoașterea obiectivă a elevului nu va putea face abstracție de aceste confruntări și permutări dinamice.

Pe tărîmul școlii ni se pare că trebuie pornit de la convingerea că elevul este o variabilă dependentă de structura actului instructiv-educativ. Cunoașterea lui nu se poate realiza independent de felul influențelor cărora este supus. Și atunci explicarea faptului că elevul „nu-i atent”, că „uită”, că „nu înțelege”, că apare motivat cînd „pozitiv” și „negativ” pentru învățare nu trebuie neapărat căutată în subdoțarea lui intelectuală sau în instabilitatea conduitei, ci mai degrabă în structura, intensitatea și calitatea solicitării lui pe linie de învățare. Psihologic, elevul reprezintă un sistem receptiv și multilateral „deschis” spre lumea culturii și gândirii celorlalți. Și tocmai promptitudinea și încrederea cu care preia el, cel puțin pe treptele inițiale ale învățămîntului, informația și instrumentul de lucru al dascălului său explică de ce ajunge așa de repede, în școală, la intelectul de tip „cultural”, construit prin învățare.

Am schițat aici doar cîteva aspecte de principiu, vînd că precădere necesitatea și sensul muncii de cunoaștere a elevului în procesul de învățămînt. Rămîne să vedem mai îndeaproape, cu alt prilej, prin ce mijloace, prin ce operații și pînă unde putem merge învingînd diverse dificultăți în munca aceasta extrem de utilă procesului de învățămînt: cunoașterea obiectivă a elevului și a premiselor formării lui raționale.

Dr. PANTELIMON GOLU

Prof. Ion Bobițan, directorul liceului: Formația pedagogică a învățătorului se desăvîrșește, în principiu, prin studiul pedagogic, al psihologiei, al metodei predării diferitelor discipline școlare și al practicii pedagogice.

Red.: Sînt aceste mijloace de natură să satisfacă exigențele formative?

Prof. Ion Bobițan: Ca mijloace în sine, da, intrucît ele pot asigura elevilor pregătirea pedagogică necesară. Ca realități concrete, însă, ele sînt susceptibile de perfecționări.

Red.: În ce sens?

Prof. Ion Bobițan: În primul rînd în sensul adaptării lor la cerințele modernizării învățămîntului. Pedagogia modernă a acumulat un material bogat, pe care manualele și programele noastre de pedagogie nu le-au înregistrat decît într-o slabă măsură. Ca să dau numai un exemplu: acestea nu cuprind nimic, fie și micar, cu titlu informativ, despre programare sau despre mașinile de învățat.

Red.: Deci, din capul locului, în învățămîntul pedagogic procesul modernizării este lent.

Prof. Ion Bobițan: Nu vreau să fiu înțeles greșit. Totam doar să atrag atenția că în procesul de modernizare care a cuprins întregul învățămînt și care înseamnă o revizuire a planurilor de învățămînt, a conținutului programelor și manualelor, noi am cam fost uitați. Preocupări de modernizare există, însă ele sînt sporadice și vin din inițiativa profesorilor.

Red.: Pentru că vorbim despre

modernizare. Această idee are pentru școala de un sens deosebit, deoarece schimbările pe care le presupune ea nu pot avea numai învățămîntul pedagogic ca sursă, dar și adaptarea lui la cerințele învățămîntului modernizat în clasele I-IV.

Prof. Elena Berghian: Absolut. Un aspect modern și de mare actualitate al învățămîntului la clasele mici e constituirea școlărilor copiilor la vîrsta de 6 ani. Acest aspect presupune ca imperios necesar informarea elevilor noștri din liceul pedagogic asupra modalităților de lucru specifice cu elevii de această vîrstă. Din câte am auzit, pe de altă parte, din învățătorii care lucrează cu elevii de 6 ani aplică la clasele respective metodele folosite în cazul elevilor de 7 ani. Se vedește aici, desigur, remaninții lipsei de pregătire. Este de aceea necesar ca în cât mai scurtă vreme, problemele predării la clasele I cu copii de 6 ani să fie cuprinse în programele liceului pedagogic.

Red.: Cum s-a realizat în acest an pregătirea elevilor de pentru predarea la clasele I în noile condiții?

Prof. Elena Berghian: S-a realizat și nu prea. Intrucît programele nu au apucat să prevadă nimic în această privință. Am încercat să realizăm o îndrumare cît mai minuțioasă în cadrul practicii pedagogice. În general, cred că am reușit. Este însă nevoie și de o serioasă pregătire teoretică pentru această muncă nouă, care cere o deosebită competență.

La clasele I s-a introdus predarea teoriei mulțimilor. Toate lucrurile pentru acest aspect al modernizării învățămîntului, care nu este singurul. Dar nu-i de ajuns

să modificăm optica asupra predării unei discipline. Acestea trebuie să-i corespundă și modificării în pregătirea celor care vor fi chemați să predea disciplina respectivă. Nu putem pretinde să se predea matematica după o concepție nouă, dacă îi pregătim pe învățătorii în spiritul unei concepții vechi.

Red.: Aceasta privește, evident, nu numai pregătirea pentru predarea unei sau alteia dintre discipline ci însăși formarea conștiinței pedagogice a viitorilor învățătorii. Ce loc credeti că ar reveni psihologiei în această modificare de concepție?

Prof. Elena Stanciu: Unul dintre cele mai mari. Pedagogia modernă se bazează în primul rînd pe o mai bună cunoaștere a psihologiei copilului și pe adaptarea metodelor ei la datele pe care le furnizează psihologia. În acest sens, consider că ar trebui să primim psihologia ca pe una dintre cele mai importante discipline care se învață în liceul pedagogic. Deocamdată mi se pare că dăm prea puțină atenție informării elevilor asupra unor probleme de psihologie și prea puțină înzestrări lor cu instrumente de orientare practică în psihologia copilului.

Prof. Eustalia Ivanov: Însăși practica pedagogică, pentru a-și atinge scopul, ar trebui să fie mai mult interioară pe cunoașterea noțiunilor de psihologie.

Red.: Ce anume reproșezi modelului cum este concepută în prezent practica pedagogică?

Prof. Eustalia Ivanov: Practica începe în anul al III-lea, din prima săptămîină de școală, prin asistente la lecție. În acest moment

Converșire realizată de OCTAVIAN BUZESCU

(Continuare în pag. a IV-a)

Informații — Informații — Informații

Ședință de lucru cu inspectorii generali județeni

La Casa Universitarilor din București a avut loc, în zilele de 25 și 26 martie a.c., o ședință de lucru cu inspectorii generali județeni. Ședința a fost deschisă de acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului.

Cu acest prilej a fost prezentată și dezbătută metodologia studiului ce se va efectua în întreaga țară în legătură cu dezvoltarea rețelei școlilor de cultură generală, necesarul de personal didactic și spațiul de în-

vățămînt. De asemenea, în lumina Directivelor Comitetului Central al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului și a lucrărilor Conferinței Naționale a cadrelor didactice, s-au examinat măsurile ce urmează să fie luate în continuare în vederea trecerii la învățămîntul general obligatoriu de 10 ani începînd din anul școlar 1969-1970.

Au mai fost discutate probleme privind activitatea didactică în perioada pînă la încheierea anului școlar, organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat și a concursului de admitere în liceu, precum și îmbunătățirea activității edu-

cativă în rîndul elevilor și modul de organizare a vacanței de vară. Cu același prilej, inspectorii generali au primit îndrumări cu privire la asigurarea școlilor cu personal didactic prin transferări și prin concurs, care se instituie pentru prima dată în acest an.

Pentru concursul de admitere în liceu s-a stabilit ca, începînd din acest an, în sesiunea de vară să se pună la dispoziția candidaților toate locurile planificate. Un alt element nou al concursului de admitere în liceu este media minimă de admitere, care s-a stabilit la 6. În toamnă se va putea organiza

concurs de admitere numai pentru locurile care eventual vor rămîne neocupate în sesiunea din iunie.

În cadrul ședinței au luat cuvîntul tov. Constantin Drăgulescu, președintele Uniunii Sindicatelor din învățămînt și Cultură, care a făcut o expunere asupra colaborării sindicatelor din învățămînt cu inspectoratele școlare existente pentru rezolvarea sarcinilor mari puse de parte în fața școlilor școlii. În continuare tov. Virgil Radulian, președintele Consiliului Național al Pionierilor, s-a referit la direcțiile principale ale activității pionieresci în perioada care urmează. A vorbit apoi

tov. Vasile Alexandrescu, adjunct al ministrului învățămîntului, care a trecut în revistă principalele probleme ce se leagă de îndrumarea și controlul liceelor de specialitate și școlilor profesionale.

În încheierea ședinței conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, a înfățișat obiectivele de seamă ale învățămîntului de cultură generală și sarcinile ce revin inspectoratelor școlare și unităților de învățămînt pentru anul școlar viitor și în perspectivă. În cuvîntul său vorbitorul a făcut recomandări în legătură cu îmbunătățirea metodelor de muncă, cu sporirea ope-

rativității în aplicarea măsurilor stabilite, cu intensificarea eforturilor pentru a se asigura instrucției și educației un nivel tot mai ridicat.

Conferință de oară

În cadrul ciclului de întâlniri ale conducerei unor ministere și instituții centrale cu reprezentanții presei inițiate de Uniunea Ziaristilor foi a avut loc la Casa ziaristilor, o conferință de presă cu conducerea Ministerului Învățămîntului. În prezența a numeroși redac-

tori ai ziarelor centrale și locale, ai Agenției de presă „Agerpres”, Radioteleviziunii și al unor publicații de specialitate, acad. Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului a făcut o expunere asupra problemelor actuale și de perspectivă ale învățămîntului din țara noastră. În lumina recentelor documente adoptate de conducerea de partid și de stat în acest domeniu.

La întrebările puse de ziaristi au răspuns prof. Miron Constantinescu și conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, și ing. Ștefan Sebesan, director general în minister.

PROIECTUL PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT PENTRU LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

PROFESORUL PETRE BOGDAN

Necesitatea unei modernizări reale a studiului biologiei

Înainte oricăror observații critice, să ne salutăm importanța pas spre o reală modernizare a învățămîntului făcut prin diversificarea liceului în trei secții, între care secția de chimie-biologie, nouă ca profil. Această modificare structurală poate realmente să contribuie la asigurarea pregătirii temeinice a absolvenților liceului pentru a candida la facultățile de medicină, farmacie, biologie, agronomie etc.

Dacă prin înființarea secției chimie-biologie principiul a fost câștigat, se impune ca profilul acestei secții să fie conținut — și din punct de vedere al conținutului științific — corespunzător cerințelor modernizării învățămîntului.

Actualul proiect prevede, la toate secțiile, botanica în anul I, zoologia în anul II, anatomia și fiziologia omului în anul III, elemente de ecologie și genetică în anul IV. Știm însă cu toții că, în urma unor experimente, Institutul de Științe Pedagogice a propus să se predea în liceu un curs unic de biologie, care să aibă seama de progresul științei contemporane. Or, după cum rezultă din plan, nu se va realiza încă un asemenea curs. Reținem acest fapt, întrucît fragmentarea cunoștințelor și descriptivismul exagerat, inevitabile în cazul predării pe discipline — botanică, zoologie

etc. — frizează posibilitatea de a prezenta legile și fenomenele biologice în unitatea și complexitatea lor. Practica a dovedit că elevii, nevoiți să memoreze un noian de termeni nu întotdeauna semnificativi, rămân în cadrul unui orizont mai restrâns și prind cu mult mai greu dragoste față de științele biologice.

Pe de altă parte, datele noi ale științelor biologice sau ale științelor limitrofe, ca biofizică sau biochimia, incluse ca discipline în profilul secției de chimie-biologie, se adaugă la celelalte secții la fondul existent de cunoștințe de botanică, zoologie etc. fără a se putea incorpora în mod organic în conținutul învățămîntului biologic. Ca urmare, volumul de cunoștințe și complexitatea acestora vor depăși inevitabil posibilitățile de asimilare și înțelegere ale elevilor, contribuind astfel în continuare la supraîncălzirea lor.

Susțin de aceea propunerea să se renunțe la predarea pe discipline biologice și să se adopte programa de biologie elaborată de Institutul de Științe Pedagogice, aceasta fiind, după părerea mea, singura care ar corespunde pe deplin cerințelor unei reale modernizări.

În ansamblu, consider că proiectul planului de învățămînt pentru liceu acordă științelor

biologice locul cuvenit. Mă întreb însă de ce s-a rezervat disciplinei „Elemente de ecologie și genetică” (disciplina care va avea, după cum se pare, o sferă apropiată în conținut cu cea a biologiei generale predate actualmente în clasă a XII-a), numai o oră pe săptămînă la secția de matematică-fizică și la secția umanistă. Experiența actuală clase a XII-a reală, unde este prevăzută pentru biologie o singură oră pe săptămînă (adică, în total, numai 28 de ore) arată că în aceste condiții se ridică serioase probleme nu numai de conținut, ci și de metodică. Practic nu este posibil ca noțiunile de biologie generală sau genetică, dificile prin caracterul lor abstract, dar deosebit de importante pentru cultura generală și de specialitate, să fie predate și învățate temeinic în ritm de galop.

Pornind de la aceste constatări și gîndindu-mă la necesitatea de a se asigura toate condițiile pentru realizarea eficientă a studiului de ecologie și genetică, propun încadrarea lor la toate secțiile în 2 ore săptămînal în loc de una, pentru a nu se trece însă nici la anul IV de limita bine echilibrată a celor 30 de ore de curs săptămînal, propun ca acordarea celei de a doua ore pentru biologie sau genetică-ecologie

să se realizeze pe seama transferului uneia din cele două ore acordate educației fizice. Nu intenționez de loc, cînd fac această propunere, să neg însemnătatea educației fizice și disciplina care contribuie substanțial la asigurarea unei activități fizice armonioase a tineretului și totodată la formarea deprinderilor de ordine, disciplină etc. Dimpotrivă, sînt de părere că practicarea exercițiilor fizice ar trebui să fie integrată în deprinderile vitale ale tineretului, deprinderi care să se formeze și să se dezvolte sub îndrumarea zilnică a școlii. Propun, de aceea, ca educației fizice să i se acorde un timp minim — de o jumătate de oră pînă la o oră zilnic, în afara programului instructiv propriu-zis, înainte sau după orele de curs, la fiecare clasă. Consider că procedîndu-se astfel nu s-ar crea o supraîncălzire a elevilor, ci s-ar aplica cea mai eficientă metodă de prevenire a surmenajului, asteniei, lipsei de rezistență la efort etc. Totodată s-ar degaja încă două ore — una necesară biologiei, iar a doua unei alte discipline în funcție de profilul secției respective.

Prof. CEZARA POPOVICI
Inspectoare de specialitate

Se cere mai multă atenție pentru studiul logicii

Consider că logica ar trebui să se predea în liceul de cultură generală la secțiile de matematică-fizică și chimie-biologie, în cite o oră pe săptămînă, întrucît are o deosebită importanță în formarea culturii generale a absolvenților de liceu, fiind un adevărat instrument de gândire, de integrare, de organizare a cunoștințelor elevilor. Rezervînd logica numai un trimestru (de fapt, în total, 9 ore) se va genera în continuare o surse de formă în învățămînt și totodată de supraîncălzire a elevilor.

Noțiunile de logică trebuie bine fixate în timpul lecțiilor, ele pot să devină un adevărat instrument de gândire numai printr-un număr suficient de exerciții. În cursul predării logicii trebuie făcute, de pildă, exerciții de formulare a definițiilor noțiunilor, utilizînd graful proximi și diferența specifică sau definiții necesare. De asemenea, sînt necesare numeroase exerciții de prezentare grafică a raporturilor între noțiuni, diagramarea, tabelarea, a disjuncțiilor, forme de raționament pe care apoi elevii le pot utiliza în rezolvarea problemelor de matematică și fizică. În sfîrșit, trebuie făcute mai multe exerciții aplicative pentru capitolele „Demonstrare și combateră” folosindu-se exemple din toate obiectele de învățămînt (geometrie, literatură etc.). Or, toate acestea nu se pot realiza într-un singur trimestru.

Pentru că se dezbate acum planul de învățămînt al liceului credem că este cazul să se studieze și posibilitatea ca logica să fie predată mai devreme, adică în anul III. II sau chiar I. De aceeași părere sînt și mulți dintre colegii de la liceele din Iași cu care am stat de vorbă. De altfel, elevii însuși simt nevoia de a-și însuși mai devreme cunoștințele de logică. De curînd, în cadrul unui sondaj pe care l-am efectuat după predarea capitolelor „Definiția noțiunii” și „Demonstrarea și combateră”, mulți elevi din clasele a XII-a au fost de părere că aceste cunoștințe le-ar fi fost mai folositoare dacă le-ar fi cunoscut înainte de a-și însuși anumite definiții în cadrul diferitelor discipline de învățămînt.

Prof. CONST. IOVU
Liceul nr. 4, Iași

Propuneri pentru planul secției de matematică-fizică

Discuțin proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală a dori să mă opresc asupra secției de matematică-fizică, secție care va avea, cred, ponderea cea mai mare în ansamblul învățămîntului liceal.

Găsesc că raportul dintre numărul de ore afectate disciplinelor realiste și umaniste în cadrul acestei secții este bine echilibrat, că e în seama de necesitatea înzestrării elevilor cu un bagaj de noțiuni de natură să constituie fondul culturii lor generale. Este bine, de asemenea, că proiectul planului secției de matematică-fizică prevede și predarea a două limbi moderne, fapt ce va permite absolvenților să se documenteze mai ușor din literatura de specialitate.

Ținînd seama de faptul că diversificarea începe chiar din prima clasă a liceului, iar elevii sînt recrutați din diferite școli, avînd deci nivele diferite de pregătire, consider că ar fi necesar ca în anul I să se acorde predării matematicii 5 ore săptămînal, creîndu-se astfel posibilitatea de a se omogeniza pregătirea lor matematică. Ora în plus la anul I s-ar putea obține dacă s-ar trece geologia în anul II, unde ar urma ca matematica să se studieze tot în 5 ore săptămînal (în loc de 6 ore), ora rămasă liberă acordîndu-se geografiei. S-ar putea găsi exemplele în proiectul de geologie în anul IV, întrucît cunoștințele pe baza cărora s-ar putea înlesni însușirea acestei discipline se învață în anii I, II și III.

În altă ordine de idei găsesc că ar fi mai eficientă predarea calculului diferențial și integral în cite două ore săptămînal în anii III și IV. Pentru păstrarea echilibrului, studiul astronomiei ar putea fi trecut în anul III, al cărui elevi posedă instrumentul matematic

necesar însușirii cunoștințelor respective. Opinez pentru această distribuție a orelor deoarece practica a dovedit că într-o singură oră pe săptămînă se înțelege foarte greu în predarea oricărei discipline distanța între orele de curs fiind prea mare, trebuie reținute de fiecare dată prea multe noțiuni.

Cred că volumul cunoștințelor prevăzute la fizică pentru anul III este foarte mare, avînd în vedere că aici s-au inclus și noțiunile cu privire la tuburile electronice, la radioemisie și radiorecepție, la semiconductori etc. În cele 4 ore prevăzute săptămînal este imposibilă predarea tuturor acestor cunoștințe, fără să mai vorbim de realizarea lucrărilor de laborator. Consider că ar trebui studiată posibilitatea de a se acorda un număr de 3 ore săptămînal pentru studiul fizicii în anul III. În acest caz s-ar putea include în programa anului respectiv și cunoștințele referitoare la electrostatică, astfel încît cursul respectiv să formeze un tot unitar. Acordarea unei ore în plus s-ar putea realiza, oricît, prin reducerea orelor de biologie, întrucît pentru cei ce vor să aprofundeze studiul biologiei există o secție specială cu acest profil, iar la secția de matematică-fizică ea se studiază numai pentru completarea culturii generale.

Ar fi de dorit, în general, ca programul secției de matematică-fizică să nu fie mult amplificate față de programele actualei secții reale a liceului. Mai folositor ar fi să se lase timp pentru rezolvarea de probleme complexe, pentru efectuarea de experiențe și lucrări de laborator, realizîndu-se astfel un învățămînt modern, legat de cerințele actuale ale tehnicii, ale economiei noastre naționale.

Prof. E. TULPANT

Carențe în profilarea secției umaniste

Proiectul planului de învățămînt are în vedere o imensă cerință a zilelor noastre și a noilor necesități instructive, a prezării diferențiate a materiilor determinînd de tendința de diversificare și specializare a profesiei și a vieții sociale, a științei contemporane.

Diversificarea studiilor liceale încă din primul an trebuie să ofere posibilitatea unei judecări corecte a disciplinelor specifice fiecărei secții. Așa, de pildă, consider binevenită introducerea, la toți cei patru ani ai secției umaniste a unei ore de gramatică, măsură ce vine și în sprijinul profesorilor de limbi străine, dar care va avea efecte pozitive în primul rînd asupra înțelegerii de către elevi a fenomenelor de limbă și implicit, asupra perfecționării deprinderilor lor de scriere corectă.

Cu toate că proiectul prevede încă din primul an trebuie să ofere posibilitatea unei judecări corecte a disciplinelor specifice fiecărei secții. Așa, de pildă, consider binevenită introducerea, la toți cei patru ani ai secției umaniste a unei ore de gramatică, măsură ce vine și în sprijinul profesorilor de limbi străine, dar care va avea efecte pozitive în primul rînd asupra înțelegerii de către elevi a fenomenelor de limbă și implicit, asupra perfecționării deprinderilor lor de scriere corectă.

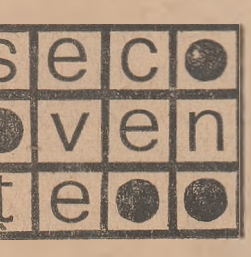
Cu toate că proiectul prevede încă din primul an trebuie să ofere posibilitatea unei judecări corecte a disciplinelor specifice fiecărei secții. Așa, de pildă, consider binevenită introducerea, la toți cei patru ani ai secției umaniste a unei ore de gramatică, măsură ce vine și în sprijinul profesorilor de limbi străine, dar care va avea efecte pozitive în primul rînd asupra înțelegerii de către elevi a fenomenelor de limbă și implicit, asupra perfecționării deprinderilor lor de scriere corectă.

Din consultări personale mi-am dat seama că și mulți profesori de matematică se predau la clasele umaniste propun eliminarea din planul de învățămînt al secției respective, în anii III și IV, a școlii de matematică și repartizarea acestora la disciplinele de profil.

Ținînd seama de faptul că, la examenul de bacalaureat, absolvenții liceului vor opta pentru limba latină sau limba modernă studiată în continuare și că acei care vor urma o facultate de limbi străine se vor îndrepta spre aceea pe care o cunosc mai bine, consider că puțin justificată este reducerea numărului de ore în anii III și IV, la prima limbă modernă și nu la a doua, care totuși reducerea este necesară. Această carență a proiectului planului de învățămînt conține greșelile comise prin planul actual al clasei a XII-a, cu toate că profesorii de specialitate și-au exprimat esbesele senzații în consiliile organizate de Ministerul Învățămîntului.

Îmi exprim convingerea că proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală, care este supus discuțiilor în cadrul corp profesoral, va deveni în măsura în care va ține seama de propunerile valoroase ce se vor face, un prețios instrument de racordare a învățămîntului din patria noastră la cerințele contemporaneității, ale societății noastre socialiste.

Prof. LUCIAN RASCA
Liceul „G. Coșbuc”-București

Stagiu de pregătire al profesorilor în domeniul instruirii programate

În dorința de a contribui la pătrunderea mai rapidă a metodelor și tehnicilor didactice moderne în practica învățămîntului nostru, Institutul de Științe Pedagogice a organizat la București, în colaborare cu Institutul de perfecționare a cadrelor didactice, un stagiu de pregătire a

profesorilor în domeniul instruirii programate în acest stagiu, care se realizează în patru etape, participă profesori din întreaga țară. Prima etapă îi va familiariza pe cursanți cu bazele teoretice ale instruirii programate, cea de a doua cu tehnologia generală a acesteia, iar cea de a treia cu tehnologiile ei speciale. În sfîrșit, cea de a patra etapă va consta în activitatea individuală pe care o vor desfășura profesorii în cursul următorului trimestru al anului școlar. Expunerile vor fi urmate, în marea lor majoritate, de lucrări practice și seminarii conduse de lectorii cursului.

În cadrul stagiului de pregătire au fost deschise luni, 24 martie a.c., de Romeo Dăscălescu, director adjunct al Institutului de Științe Pedagogice, după care a urmat prima prelegere — „Pedagogia cibernetică”, expusă de conf. B. Bunescu, director general adjunct în Direcția generală pedagogică din Ministerul Învățămîntului. Prof. dr. docent Gh. Zapan a expus tema „Cibernetica activităților umane”. În programul cursului figura-

ză de asemenea teme ca: „Instruirea programată și principiile ei”, „Testul de eficacitate a programelor”, „Matricea Davies” și altele.

În cadrul activităților practice ale stagiului se vor discuta problemele practice ale întocmirii și redactării diferitelor programe, modalitățile de control al eficienței predării programate și alte aspecte ale învățămîntului programat.

În etapa a patra, care coincide, după cum s-a arătat mai sus, cu trimestrul al treilea al acestui an școlar, profesorii participanți la stagiul de pregătire vor prelucra și vor preda după metoda instruirii programate un anumit capitol din materia curentă a claselor lor. La sfîrșitul anului școlar activitatea lor va fi analizată de specialiștii de la Institutul de Științe Pedagogice. În urma rezultatelor stabilite, profesorii cu rezultate remarcabile în domeniul programării vor deveni colaboratori ai Institutului în vederea promovării metodelor și tehnicilor moderne în învățămîntul de toate gradele.

Sesiune națională de comunicări științifice

În zilele de 4-5 aprilie a.c., se vor desfășura, la Liceul „N. Bălcescu” din Craiova, lucrările Sesiunii naționale de comunicări științifice cu tema „Cercetarea științifică în sprijinul învățămîntului și în școala de cultură generală”.

Organizată de Institutul de Științe Pedagogice în colaborare cu Inspectoratul școlar județean Dolj, sesiunea se va deschide cu o sedință plenară, după care lucrările se vor desfășura în două secții — didactice și educație. La rîndul ei, secția de didactică va cuprinde subsecții privind didactica generală, mijloace audio-vizuale, sisteme programate și ergonomie pedagogică, didactica învățămîntului elementar, științe umaniste, limbă și literatură română, limbă străină, matematică, fizică-chimie, științe biologice-geografie, activități practi-

ce și artistice, iar secția de didactică va cuprinde teoria educației, educația în procesul de învățămînt, activitatea în organizația pionierilor, adolescența și integrarea socială a tineretului, orientare școlară și profesională, școala și familia, munca dirigitului. În cadrul acestor secții cercetătorii, inspectori și numeroase cadre didactice din întreaga țară vor prezenta comunicări, concluzii ale experimentelor și ale generalizării rezultatelor dobîndite în practica muncii școlare.

În trimestrul I și II s-a inițiat în cadrul acestui concurs acțiunii cu tema: „Mediul în istoria Țării Românești”, „Să cunoaștem frumusețile patriei”, „Îmi cunosc orașul în care învîț”, concursul „Cine știe cel mai bine”.

Deosebit de interesant pe această linie sînt acțiunile pionierilor din cercul de istorie „Avram Iancu” de la Liceul nr. 1, care au început să întreprindă singuri investigații în istoria municipiului Medias, preluînd apoi în ședințele cercului. Așa a luat naștere și micul muzeu școlar cu piese deosebit de valoroase,

Concursul „Îmi cunosc și îmi iubesc patria”

Începînd încă din trimestrul I al acestui an școlar, în toate unitățile de pionieri din municipiul Medias se desfășoară concursul „Îmi cunosc și îmi iubesc patria”, care valorifică, în

totalitate descoperite de elevi.

Fazele concursului „Îmi cunosc și îmi iubesc patria” desfășurate la nivelul dețasamentelor și unităților de pionieri, pe lîngă faptul că permit o cunoaștere largă a orașului, a trecutului său istoric și a minunatelor sale perspective de viitor, mai prilejuiesc desemnarea celor mai bine pregătiți dintre pionieri, care vor participa la faza pe municipii, înscrîși în șirul manifestărilor organizate în cinstea aniversării a 25 de ani de la eliberarea patriei de sub jugul fascist.

Expoziția de pictură a profesoarei Lili Popescu Hrușcă

Concursul „Ion Andreescu”, de la Clubul sîndecatelor din învățămînt, își

continuă activitatea laudabilă de a prezenta expoziții de grup, alternîndu-le cu prezentarea lucrărilor cite unuia din membrii săi. De data aceasta, profesoara Lili Popescu Hrușcă expune un număr de aproximativ 35 de uleiuri și 15 acuarele.

Fostă elevă a maestrului Steriade, Lili Popescu Hrușcă cultivă un desen sobru, plin de puritate, un colorit remarcabil, în tente calde, din care se degajă o sensibilitate de curată esență lirică. Virtuozitățile deosebite dovedite mai ales în acuarele, portretele realizate în această tehnică sînt o transparentă delicată. Valorose sînt și peisajele — Toamna, Mesteceii, Cîmpulung, Sibiu — executate în tonuri calde, luminoase.

O selecție mai riguroasă ar fi necesitat prezentarea lucrărilor în ulei. Portretistic în ulei, de exemplu, apare înegată. Foarte izbit este în schimb peisajul în

ulei și e păcat că nu este reprezentat mai amplu. Aici pictorița este cu adevărat inspirată, folosînd tușe sigure într-o bogată cromatică, de calmă poezie. Lucrarea „Peisaj de vară” de exemplu, întrunește toate calitățile cerute unei bune picturi peisagiste: a-dinamic în perspectivă, desen riguros, prospețime în colorit.

În ansamblu, maniera în care profesoara Lili Popescu Hrușcă își concepse lucrările, înțelega ținută a acestora merită o mențiune laudativă.

GHEORGHE COSTIN

